

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1626/2016
21.09.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужила АА из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Гордана Примовић, адвокат из ..., против тужених "ВВ" ..., кога заступају пуномоћници Миливој Степанов и Коста Јолић, адвокати из ... и тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради утврђења права својине и предаје непокретности, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1514/16 од 26.05.2016. године, у седници већа од 21.09.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1514/16 од 26.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 10853/2013 од 26.01.2016. године, тужбени захтев тужила којим су тражиле да се утврди да су стекле право власништва на непокретностима наведеним у изреци пресуде по основу правноснажних решења Комисије за враћање земљишта Општине Бачки Петровац, а која су наведена у изреци, те да се обавезу тужени да им признају право власништва на наведеним парцелама и обавезу их да трпе да се укњиже као власници на истим је одбијен. Тужиле су обавезане да туженом "ВВ" накнаде трошкове парничног поступка у износу од 148.150,00 динара, а туженој Републици Србији у износу од 27.150,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1514/16 од 26.05.2016. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је утврђено да је тужила АА стекла право својине на кп. број ..., а тужила ББ право својине на кп. број ... обе КО ..., све на основу правноснажних решења Комисије за враћање земљишта Општине Бачки Петровац, па су обавезани тужени да тужилама предају у посед наведене парцеле и трпе да се тужиле укњиже као власници истих на основу пресуде код катастра непокретности, а тужени су обавезани да тужилама солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 352.775,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени су благовремено изјавили ревизије: тужени "ВВ" због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, док тужена Република Србија због погрешне примене материјалног права и потребе да се уједначи судска пракса те предлаже да се дозволи посебна ревизија по члану 404. ЗПП.

Тужиле су доставиле одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да су ревизије тужених дозвољене, али неосноване.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а на коју је у ревизији указао и тужени "ВВ", јер одлучивање о захтеву за својину спада у надлежност суда пошто је у питању спор о имовинскоправним односима, а у складу са чланом 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, делимичним решењем Комисије за враћање земљишта Општине Бачки Петровац од 16.07.1992. године, а које је постало правноснажно 03.09. исте године, за земљиште које је одузето по Закону о пољопривредном земљишном фонду од правних претходника тужила утврђено је право својине тужилама на другом одговарајућем земљишту и то тужили АА на кп. број ... њива прве класе у површини од 2ха 43 ара 35м² КО ..., а тужили ББ право својине на земљишту на кп. број ... КО ... њива прве класе површине 2ха 31 ар 90м², а обавезан је "ВВ" да земљиште преда у посед тужилама у року од 15 дана по правноснажности решења. На непокретностима које су добиле по напред наведеном основу тужиле су задужене као обвезници пореза и пореска управа им је редовно разрезивала порез за исто. Наведене парцеле у време када је донето решење Комисије за враћање земљишта су биле окружене другим парцелама у власништву и поседу "ВВ", па није постојао прилаз враћеном земљишту. Због тога су "ВВ" и тужиле постигле споразум по коме тужиле земљиште које су добиле у својину остављају на коришћење – у поседу "ВВ" а од тог предузећа су добиле на коришћење кп. број ... и ту парцелу су оне издале у закуп ГГ. Тужиле су се обратиле 21.06.2007. године Комисији за враћање земљишта захтевом да се измени правноснажно решење у напред наведеном смислу, али Комисија по том захтеву није никада донела решење. Тужени су 26.09.2012. године закључили споразум о коришћењу пољопривредног земљишта у сусвојини и по том споразуму се предметне парцеле додељују на коришћење туженом "ВВ" а након тога је то предузеће и уведено у посед истих 07.12.2012. године о чему је и сачињен записник. Између тужених је текла парница П 9390/12 код Основног суда у Новом Саду, па је пресудом од 06.02.2014. године утврђено право својине "ВВ" на кп. број ... и ... КО ... у сразмери од 106503/2183941 дела и право државне (јавне) својине тужене Републике Србије у сразмери од 121438/4183941 део. Према стању у катастру непокретности на наведеним парцелама је укњижена приватна својина туженог "ВВ" у сразмери од 93/100 и државна својина Републике Србије са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у сразмери од 7/100 делова. У току 2011. године кп. број ..., а које су тужиле издавале у закуп ГГ Република Србија је издала у закуп ДД, који је ушао у посед и то земљиште користи.

Код напред утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да је тужбени захтев тужила неоснован јер је решењем Комисије за враћање земљишта применом прописа о ПЗФ њима признато право својине на спорном земљишту и то решење је основ за упис права својине. Због тога је поновно одлучивање о праву својине беспредметно, а посебно се то право не може утврђивати према туженим јер у односу на њих нема основа стицања. Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев нашавши да постоји правни интерес тужила да се управо према туженима утврди њихово право својине на спорним непокретностима јер су сада тужени уписани као власници спорног земљишта у јавним књигама на идеалним деловима, па без одлуке о усвајању тужбеног захтева тужиле се не би могле укњижити као власници спорног земљишта у јавним књигама.

Правилно је нашао другостепени суд да постоји правни интерес тужила да се управо према туженима као пасивно легитимисаним утврди право својине на спорним непокретностима. Одредбом члана 20. став 2. Закона о основама својинскоправних односа је предвиђено да се право својине стиче и одлуком државног органа на начин и под условима одређеним тим законом. Закон о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа ("Службени гласник РС" 18/91) у члану 6. став 4. је предвиђено да уколико се не постигне споразум о облику и висини накнаде у смислу става 3. тог члана Комисија доноси решење којим се утврђује право својине ранијег власника на одузетом односно другом одговарајућем земљишту и обавезује држалац на предају тог земљишта у року од 15 дана од дана правноснажности решења, уколико орган из оправданих разлога не одреди други рок. Тужилама је у конкретном случају правноснажним решењем Комисије, које касније по њиховом захтеву није промењено, признато право својине на спорном земљишту и на тај начин оне поседују основ за стицање права својине. Укњижба која је предвиђена ставом 6. истог члана закона није услов за стицање права својине, већ наведену одредбу треба тумачити као могућност уписа права својине на основу решења Комисије. Својина, као апсолутно право, делује према свима и по члану 3. став 2. Закона о основама својинскоправних односа свако је дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица. У конкретном случају тужени не само да су укњижени као власници на описаним непокретностима, како то правилно налази другостепени суд, већ они тужилама и оспоравају њихово право својине на предметном земљишту, а које су оне стекле одлуком надлежног органа. Отуда без сумње постоји правни интерес тужила за вођење парнице и пасивна легитимација тужених. Тврдња тужене Републике Србије у ревизији да је другостепени суд морао да правилно примени материјално право и да тужене обавезе да тужилама признају право својине сходно њиховим уделима у имовини и то 93% за туженог првог реда, а 7% за туженог другог реда није од утицаја на правилност нижестепене одлуке. Такође, неосновано и тужени "ВВ" у ревизији истиче да је он постао власник на спорним непокретностима и да је де факто промењена одлука Комисије за враћање земљишта у смислу замене земљишта које је тужилама било враћено јер су тужиле пре вођења парнице између тужених већ стекле право својине одлуком надлежног органа, а дефакто такву одлуку није могуће променити.

Како се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност другостепене пресуде, то је и одлучено као у изреци на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић